

КУТОК ПРАВОЗНАВСТВА

КОНСТИТУЦІЙНІ ПРАВА І СВОБОДИ ГРОМАДЯНИ УКРАЇНИ

ПРАВА І СВОБОДИ

Політичні   Економічні   Культурні

КОНСТИТУЦІЙНІ ОБОВ'ЯЗКИ ГРОМАДЯНИ УКРАЇНИ

Громадяни України зобов'язані дотримуватися Конституції та законів України, платити податки, захищати Батьківщину, шанувати її символи, зберігати та популяризувати її історичні та культурні цінності, зберігати та популяризувати її історичні та культурні цінності, зберігати та популяризувати її історичні та культурні цінності.

ЩОР ДЕ? КОМУ?

Категорія	Об'єкт
1. Особи	Українці
2. Територія	Україна
3. Час	З моменту набуття незалежності
4. Місце	На території України
5. Статус	Громадянин України
6. Статус	Громадянин України
7. Статус	Громадянин України
8. Статус	Громадянин України
9. Статус	Громадянин України
10. Статус	Громадянин України

ЗАГАЛЬНА ДЕКЛАРАЦІЯ ПРАВ ЛЮДИНИ

10 грудня 1948 року Генеральна Асамблея Організації Об'єднаних Націй ухвалила резолюцією Загальну Декларацію Прав Людини.

Ця Декларація є основою міжнародного права людини. Вона встановлює загальні принципи, які повинні керувати всіма державами у своїх взаєминах з громадянами та між собою.

1. Всі люди народилися вільними, мають рівність гідності та прав. Вони наділені розумом і совістю і повинні жити в дружбі.

2. Кожен має право на життя, свободу та безпеку.

3. Кожен має право на належний життєвий рівень, який включає їжу, одяг, житло, медичну допомогу та високі рівні освіти.

4. Кожен має право на працю, на належні, справедливі умови роботи та на захист безробіття.

5. Кожен має право на відпочинок, на належні умови роботи та на справедливі умови роботи.

6. Кожен має право на належну освіту.

7. Кожен має право на свободу думки, совісті та релігійної віри.

8. Кожен має право на належний життєвий рівень, який включає їжу, одяг, житло, медичну допомогу та високі рівні освіти.

9. Кожен має право на належний життєвий рівень, який включає їжу, одяг, житло, медичну допомогу та високі рівні освіти.

10. Кожен має право на належний життєвий рівень, який включає їжу, одяг, житло, медичну допомогу та високі рівні освіти.

КОНВЕНЦІЯ ООН ПРО ПРАВА ДІТИНИ

Дата підписання: Харків, 20.11.89.
Дата набуття чинності для України: 27.08.97.
Дата ратифікації: 27.08.97.

Ця Конвенція є основою міжнародного права дитини. Вона встановлює загальні принципи, які повинні керувати всіма державами у своїх взаєминах з дітьми та між собою.

1. Діти мають право на належний життєвий рівень, який включає їжу, одяг, житло, медичну допомогу та високі рівні освіти.

2. Діти мають право на належний життєвий рівень, який включає їжу, одяг, житло, медичну допомогу та високі рівні освіти.

3. Діти мають право на належний життєвий рівень, який включає їжу, одяг, житло, медичну допомогу та високі рівні освіти.

4. Діти мають право на належний життєвий рівень, який включає їжу, одяг, житло, медичну допомогу та високі рівні освіти.

5. Діти мають право на належний життєвий рівень, який включає їжу, одяг, житло, медичну допомогу та високі рівні освіти.

6. Діти мають право на належний життєвий рівень, який включає їжу, одяг, житло, медичну допомогу та високі рівні освіти.

7. Діти мають право на належний життєвий рівень, який включає їжу, одяг, житло, медичну допомогу та високі рівні освіти.

8. Діти мають право на належний життєвий рівень, який включає їжу, одяг, житло, медичну допомогу та високі рівні освіти.

9. Діти мають право на належний життєвий рівень, який включає їжу, одяг, житло, медичну допомогу та високі рівні освіти.

СИСТЕМА ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ

«Державна влада в Україні здійснюється на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову.

Органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України» (ст.6 Конституції України).

«Президент України - глава держави і виступає від її імені» (ст.102 Конституції України).

ГІЛКИ ВЛАДИ

ЗАКОНОДАВЧА

Верховна Рада України - парламент - єдиний орган законодавчої влади в Україні (ст.75 Конституції України).

Представницькі органи влади:

- Верховна Рада АРК - представницький орган АРК, який представляє інтереси громадян, спільні інтереси населення, територіальних громад, місцевого самоврядування. АРК в цілому;

- представницькі органи місцевого самоврядування - виборні органи (сільські, селищні, міські, районні, обласні ради).

ВИКОНАВЧА

Кабінет Міністрів України - вищий орган у системі органів виконавчої влади (ст.113 Конституції України).

Центральні органи виконавчої влади:

- міністерства;
- державні комітети;
- центральні органи зі спеціальним статусом.

Місцеві органи виконавчої влади:

- Рада Міністрів АРК (уряд);
- обласні, районні, Київська і Севастопольська міські державні адміністрації.

СУДОВА

Конституційний Суд України - єдиний орган конституційної юрисдикції в Україні.

Суди загальної юрисдикції:

- місцеві суди (загальні, спеціалізовані);
- апеляційні суди (загальні, спеціалізовані);
- Апеляційний суд України;
- Касаційний суд України;

- вищі спеціалізовані суди України (адміністративний, господарський та ін.);

- Верховний Суд України — вищий судовий орган у системі судів загальної юрисдикції.

ДЕРЖАВНІ СИМВОЛИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ПРАПОР УКРАЇНИ

Затверджено Постановою Верховної Ради України 28 лютого 1992 року.

ДЕРЖАВНИЙ ГІМН УКРАЇНИ

Гімн України є обов'язковим для виконання всіма громадянами України, військовими формуваннями збройних сил України, дипломатичними представництвами України за кордоном, а також всіма державними органами влади України.

Діяє з 1996 року.

Затверджено Постановою Верховної Ради України 2 лютого 2003 року.

ДЕРЖАВНИЙ ГЕРБ УКРАЇНИ

Затверджено Постановою Верховної Ради України 19 лютого 1992 року.

Центр символіки Кошицької академії наук є автором символіки України, що була прийнята Верховною Радою України 19 лютого 1992 року.

Летгорія - це свідок епох, промінь правди,
жизня пам'яті, насолода минулого.

Цицерон

Київська Русь IX-XII

Першу державу на наших теренах, історичники називали Київська Русь. Маючи до 100 тисяч років, Україна її поховала в межах сучасної України. Київська Русь, яка за перших князів стала цвинем і найбільшою державою Східної Європи. Це за часів Аскольда, Діра та Свена зростає могутність Київської держави, уможливується її розширення. Вони гадать, що саме за цих князів завершується становлення Київської Русі. У наступні роки її авторитет невідомо зростає, Русь знову виходить за межі наших кордонів, Ольги та Святослава, котрим належить довести для цього надзвичайні зусилля.

За часів князів Володимир та Святослав

Княгиня Ольга

Ярослав Мудрий

Князь Святослав

Князь Володимир

Після князів Ольги, син Святослава Володимир зробив Київську Русь першою християнською державою, яку ще не було ні в Європі, ні в Азії. Київська Русь була найбільшою державою тогочасної Європи. А запровадження християнства як державної релігії сприяло налагодуванню тісної відносин із багатьма державами. Син Володимира Ярослав, якого називали Мудрим, докладав неабияк зусиль для збереження єдності та могутності Руської держави. Ярослав не полишав будівництва розкошного будинку, й остаточно здавав печенігів. За Ярослава виростили нові міста, розвинули старі, розбудувалися й міські стіни Києва; було побудовано Софійський собор, Золоті ворота. У час його правління було створено перший світ законів «Руську правду», зміцнено православної церкви, у 1025 році засновано Київську митрополію. Стародавня Русь, не одна з найбільших та наймогутніших з держав середньовічної доби, мала великий вплив і авторитет у Середньовічній Європі. Як говорив у своєму «Слові» митрополит Іларіон, вона «міцна і сильна всіма кодами землі».

Золоті ворота

Софійський собор

Період найвищої піднесення Київської Русі припадає на кінець X-XI ст. за часів правління Володимира Великого та Ярослава Мудрого.

Виникнення козацтва

Національно-визвольна війна. Створення Української козацької держави. Найскрашніми сторінками в історії козацтва є Національно-визвольна війна українського народу середини XVII ст. Проти Речі Посполитої, утворення української козацької держави – Гетьманщини. У травні 1648р. розпочалася Національно-визвольна війна українського народу проти польського володарювання. Її очолює Богдан Хмельницький. У результаті перших поразок було збільшено значну частину українських земель. На цих територіях утвердилася Українська козацька держава – Військо Запорізьке. Оскільки вища влада в цій державі належала гетьманові, історики називають її ще й Гетьманщиною. Територія Війська Запорізького поділилася на області, які називали полками. Шукачи союзників проти Польщі, 1654р. Б.Хмельницький був змушений звернутися за допомогою до московського царя. Згодом це призвело до нового включення України до складу Московії.

Виникнення козацтва. У причорноморських степах після розпаду Золотої Орди господарями почувалися татари, українські землі зазнавали їхніх постійних спустошливих набігів, які особливо посилювалися після переходу Кримського ханства в залежність від Османської імперії. Найбільшим лихом стало захоплення в нещодавні тисячі бранців. Роль захисників рідної землі взяли на себе збройні загони українців, яких називали козаками. Слово «козак» прийшло зі слову й набуло певного значення: вільна людина, природолюб, охоронець. Перша згадка про козаків датується 1492р. Постійні набіги ворогів змушували козаків будувати укріплення – Січ. Першою відомою січю традиційно вважається фортеця, зведена 1556р. на о. Мала Хортиця українським князем Дмитром Вишневецьким, яка стала військовою базою козацтва на пониззі Дніпра.

Іван Мазепа

25 липня 1687 року на річці Коломак відбулася козацька рада, на якій в очинні російських військ, був обраний новий гетьман України Іван Мазепа. І Мазепа народився в с.Мазепиці, що неподалік від Білої Церкви, у родині заможного українського шляхтича. Батьки дали йому ґрунтовну, як на той час освіту, навчався в Київському колегіумі, а згодом у Варшаві, Голландії, Італії, Німеччині та Франції. Своєю кар'єрою розпочав на службі в польського короля Яна Казимира. Протягом 1687-1709рр. був гетьманом України і найбільшим можновладцем на її території. І Мазепа був не лише гетьманом, а й багато зробив для культури України. Великим гетьманом був меценатом і фундатором низки пишних храмів. Художня Мазепі збудовані величні храми Бразького та Миколаївського монастирів, церква Всіх святих у Києво-Печерській лаврі, реставровано Софійський собор та ін. За його життя побудовано 12 і відреставровано 20 храмів. Не випадково український архітектурний стиль кінця XVII – початку XVIII ст. Називали «мазепинським бароком». І Мазепа всебічно підтримував мистецтво і науку. Гетьман сприяв піднесенню Києво-Могилянської колегії. 1701 року її перетворив на Академію, яка стала зразком і посьогодні для інших навчальних закладів нашої держави.

Дмитро Вишневецький

Іван Мазепа

Богдан Хмельницький

о.Мала Хортиця 1556р.

ГЕТЬМАНИ УКРАЇНИ

Київська Русь IX-XII

Київська Русь була першою українською державою, яка виникла в 9-му столітті. Її засновником вважається князь Рюрик. На час свого розквіту Русь мала найбільшу територію в Європі. Її столицю було місто Київ. Найвідомішими князями Русі були Володимир Великий та Ярослав Мудрий. Після розпаду Русі її територія була розділена на кілька князівств.

Засновник Русі
Рюрик

Князь Русі
Святослав

Князь Русі
Ярослав

Князь Русі
Володимир

Перший великий князь Київської Русі
проголошений на князя в 882 рр. за часів правління Володимира Великого та Ярослава Мудрого

Виникнення козацтва

Козацтво виникло в 15-16 століттях як військово-соціальна група, що складалася з вільних людей, які жили на окраїнах держави. Вони брали участь у боротьбі з татарами та польськими шляхтичами. Козацтво було організоване за принципом військової демократії. Його лідерами були гетьмани. Найвідомішими гетьманами були Богдан Хмельницький та Іван Мазепа.

Виникнення козацтва
Козацтво виникло в 15-16 століттях як військово-соціальна група, що складалася з вільних людей, які жили на окраїнах держави. Вони брали участь у боротьбі з татарами та польськими шляхтичами. Козацтво було організоване за принципом військової демократії. Його лідерами були гетьмани. Найвідомішими гетьманами були Богдан Хмельницький та Іван Мазепа.

Богдан Хмельницький
Іван Мазепа
Богдан Хмельницький

с. Мала Копишанка 1589р.

НАЙДАВНІШІ ДЕРЖАВИ ДВОРІЧЧЯ. СТАРОДАВНІЙ ВАВИЛОН. АССИРІЯ

ПЕРШІ КИЇВСЬКІ ВОЛОДАРИ (862–945 рр.)

Київська Русь за часів правління Аскольда, Діра, Ольги та Ігоря

ВІДЛІК ЧАСУ В ІСТОРІЇ

ХРОНОЛОГІЯ — НАУКА ПРО ЧАС
ЛІНІЯ ЧАСУ

ОДИНИЦІ ВІДЛІКУ ЧАСУ В ІСТОРІЇ

РОКИ
1 р., 2 р., ... 15 р.,
800 р., ... 1486 р.,
2000 р.

ЗАПАМ'ЯТАЙ!
1 р., 2 р., 3 р., ... 10 р.,
235 р., 408 р., 961 р.,
1468 р., 1991 р.,
2000 р., 2005 н., 2100 р.

ТИСЯЧОЛІТТЯ
1000 років = 1 тисячоліття (тис.)

I тисячоліття (1–1000 років)
II тисячоліття (1001–2000 років)

СТОЛІТТЯ (ВІКИ)
100 років = 1 століття (ст.)

ЗАПАМ'ЯТАЙ!
I ст. (1–100 років)
II ст. (101–200 років)
X ст. (901–1000 років)
XVII ст. (1701–1800 років)
XXI ст. (2101–2100 років)

ТИ І ЗАКОН

ЧИ ЗНАЄШ ТИ
СВОЇ ПРАВА?

Україна є суверенна, незалежна, демократична, соціальна, правова держава.

ст. 1
(Конституція України)

Людина її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканість і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю.

ст. 3
(Конституція України)

НАРОД України — носій суверенітету, єдине джерело державної влади.

ст. 3.
(Конституція України)

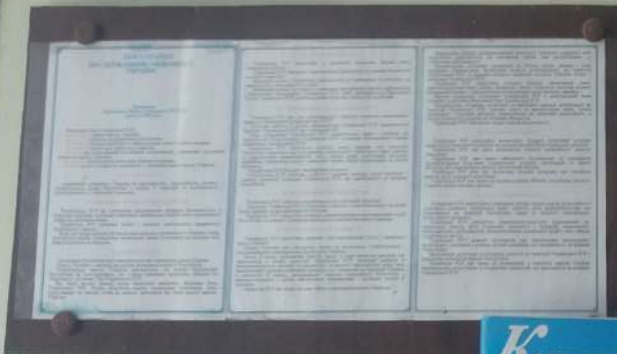
Не може бути іншого справжнього законодавця, окрім народу.

Дні Дідро.

ТИ І ЗАКОН

Україна є суверенна і незалежна, демократична, соціальна, правова держава.

ст. 1
(Конституція України)

Людина її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю.

ст. 3
(Конституція України)

Народ України — носій суверенітету, єдине джерело державної влади.

ст. 3
(Конституція України)

Не може бути іншого справжнього законодавця, окрім народу.

Дні Діро.

СИСТЕМА ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ

«Державна влада в Україні здійснюється на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову. Органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України» (ст.6 Конституції України).
 «Президент України - глава держави і виступає від її імені» (ст.102 Конституції України).

ГІЛКИ ВЛАДИ

ЗАКОНОДАВЧА

Верховна Рада України - парламент - єдиний орган законодавчої влади в Україні (ст.75 Конституції України). Представницький орган влади:
 - Верховна Рада АРК - представницький орган АРК, який представляє інтереси громадян, суцільні інтереси населення, територіальних громад, місцевого самоврядування, АРК в цілому;
 - представницькі органи місцевого самоврядування - виборні органи (сільські, селищні, міські, районні, обласні ради).

ВИКОНАВЧА

Кабінет Міністрів України - єдиний орган у системі органів виконавчої влади (ст.113 Конституції України). Центральні органи виконавчої влади:
 - міністерства;
 - державні комітети;
 - центральні органи зі спеціальним статусом.
 Місцеві органи виконавчої влади:
 - Рада Міністрів АРК (урвал);
 - обласні, районні, Київська і Севастопольська міські державні адміністрації.

СУДОВА

Конституційний Суд України - єдиний орган конституційної правосуддя в Україні. Суд загальної юрисдикції:
 - місцеві суди (загальні, спеціалізовані);
 - апеляційні суди (загальні, спеціалізовані);
 - Антимонопольний суд України;
 - Касаційний суд України;
 - інші спеціалізовані суди України (адміністративний, господарський та ін.);
 - Верховний Суд України - єдиний суд у системі судів загальної юрисдикції.

Отто фон Бісмарк

На жаль, на кожне століття
припадає по одній великій
людина. Для нашого
Бісмарк.

Бісмарк пережив себе,
але не свою волю, і
дозволив собі лише задля
вічного життя вратити
себе життя.

Анрієтто Стамбеллі

Заснування Німецької
імперії – найяскравіший
приклад героїзму в історії
Німеччини

Герр фон Тройс

Стільки дарили до вчителів
не державних політиків, які свідчать
або про силу держави, або про її
слабкість

Отто фон Бісмарк

Вийсь так, немче ти мави
жити вічно, живи так, немче
ти мави померти завтра.

Уряд немає права бути
нерішучим, раз вибрано
шлях, він повинен, не
спираючись праворуч і
ліворуч, йти до кінця.

Список історичних карт

1. Київська Русь у IX-XII ст.
2. Феодальна роздробленість Київської Русі.
3. Битва за Дніпро.
4. Національно-визвольна війна під проводом Б.Хмельницького.
5. Початок Другої світової війни в Європі.
6. Російська держава в XVI ст..
7. Російська держава в XVII ст.
8. Створення Російської централізованої держави.
9. Російська держава в XVII ст. Сибір.
10. Російська імперія при Петрові I.
11. Вітчизняна війна 1812 року.
12. Російська імперія початку XIX ст.
13. Франкська держава у V - середині IX ст.
14. Російсько-японська війна 1904-1905 р.р.
15. Росія у XIX та на початку XX ст.
16. Європа.
17. Європа 1640-1699. Тридцятилітня війна.
18. Європа з 1793-1815 р.р.
19. Європа з 1799-1815 р.р.
20. Європа на початку Нового часу.
21. Європа XIX ст.
22. Європа.
23. США перед початком Громадянською війною.
24. Війна за незалежність і утворення США.
25. Візантійська імперія і слов'яни в XVI ст.
26. Індія і Китай в III ст. н. е.
27. Древня Греція.
28. Народи і їх пересування в Європі у IV-VII ст.

тителя —
ідчить
оо її
Бісмарк

аеш
наче
ра.

И
И

19

12

5

14

3

12

9

7

2

Гетьмани України

Київська Русь IX-XII

Випікнення козацтва

Історична інформація про Київську Русь та виникнення козацтва, включаючи портрети та фотографії.

Остроз

Східноукраїнська
історія

Кременець

КРЕМЕНЕЦЬ

ІСТОРІЯ
ТЕРНОПІЛЛЯ
НАШ КРАЙ
В НАБЛИЗЬКОМУ
І ДАВНЬОМУ ПЕРІОДІ

Радивилівський
колегіум

Богдан
Морозов

ЗАМ
ВОТ

Історія
Тернопілля

Blue book spine

Grey book spine

White book spine

Dark grey book spine

Blue book spine

Red book spine

White book spine

Dark grey book spine

Dark grey book spine

Dark grey book spine

